

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

શુભાશિષ મંડલ @ નિજોય

વિ.

પશ્ચિમ બંગાળ રાજ્ય

(ક્રિમિનલ અપીલ નં. ૧૩૯૧/૨૦૦૮)

નવેમ્બર ૨૧

[ન્યાયમૂર્તિ સુધાંશુ જ્યોતિ મુજોપાધ્યાય અને ન્યાયમૂર્તિ વી. ગોપાલા ગૌડા]

ભારતીય દંડ સંહિતા, ૧૮૬૦:

કલમ ૩૦૨ – બેવડી હત્યા -- આરોપી પર તેના મોટા ભાઈ અને માતાની હત્યાનો આરોપ – સાંયોગિક પૂરાવા – નિયતી અદાલતો દ્વારા તકસીરવારી – ઠરાવ્યું: આરોપીનો દોષ વાજબી શંકાથી પર સાબિત થયો છે – ઘટનાસ્થળેથી મળેલી વસુલાત, આરોપીના શરીર પરની ઈજાઓ, ઘટના પછી આરોપી રચળતો જોવા મળ્યો હોવાના સાક્ષીઓના પુરાવા, આ તમામ બાબતો આરોપીના દોષ તરફ ઈશારો કરે છે – આ ઉપરાંત, આરોપી તેની માતા અને મોટા ભાઈ પ્રત્યે તીવ્ર ક્ષેષ ધરાવતો હતો કારણ કે તેના પિતાના અવસાન પર

તેની માતાએ રહેમરાહે નોકરી માટે તેના મોટા ભાઈનું નામ આપ્યું હતું – બદલાનો હેતુ પ્રસ્થાપિત થાય છે અને જે કેસોમાં માત્ર સાંયોગિક પૂરાવા ઉપલબ્ધ હોય, તેમાં હેતુ ખૂબ જ મહત્વપૂર્ણ બની જાય છે – વધુમાં, આરોપીએ માત્ર નિર્દોષ હોવાની દલીલ કરી છે – તેના દોષ તરફ ઈશારો કરતા ગુનાહિત સંજોગો હોવા છતાં તેના દ્વારા અન્ય કોઈ સ્પષ્ટતા કરવામાં આવી નથી – આ આ કેસ પાસાંનો શંકાસ્પદ ભાગ છે – આ તમામ સંજોગો, જે ઘટનાઓની એક વિશ્વસનીય શ્રંખલા બનાવે છે, તે ખ્યાલને સાબિત કરે છે કે આરોપી તેના મોટા ભાઈ અને માતાની ભયાનક હત્યા માટે દોષી છે – આરોપી-અપીલકર્તાની તકસીરવારી અને સજા બહાલ રાખવામાં આવી – પુરાવા – સાંયોગિક પૂરાવા – ફોજદારી કાયદો – હેતુ.

ફ.સા. નં.-૧ દ્વારા નોંધાવવામાં આવેલ લેખિત અહેવાલના આધારે, એફ.આઈ.આર. નોંધવામાં આવી હતી કે ફ.સા. નં.-૧ એ બાજુના ક્વાર્ટરમાંથી ચીસો સાંભળી અને જ્યારે તે અન્ય લોકો સાથે તે ક્વાર્ટરમાં ગયો, ત્યારે તેને તેના રહેવાસીનો મૃતદેહ અને તેની માતા ગંભીર રીતે ઘવાયેલી હાલતમાં મળી આવ્યા. તેણીને હોસ્પિટલ લઈ જવામાં આવી હતી, પરંતુ તેણી ઈજાઓ સામે ઝૂકી ગઈ. તપાસ દરમિયાન, એવું પ્રકાશમાં આવ્યું કે મૃતકો અપીલકર્તા-આરોપીના મોટા ભાઈ અને માતા હતા, જેમણે તેમની હત્યા કરી હતી કારણ કે તેના પિતાના મૃત્યુ પર તેની માતાએ રહેમરાહે નોકરી માટે તેના મોટા ભાઈનું નામ આપ્યું હતું. ટ્રાયલ કોર્ટે અપીલકર્તાને આઈ.પી.સી. ની કલમ ૩૦૨ હેઠળ દોષી ઠેરવ્યો અને તેને આજીવન કેદની સજા ફટકારી. હાઈકોર્ટે તકસીરવારી અને સજાને બહાલ રાખી.

અપીલ ફગાવી દેતાં, અદાલતે

ઠરાવ્યું: ૧.૧ આરોપીનો દોષ વાજબી શંકાથી પર સાબિત થયો છે. રેકૉર્ડ પરનો પુરાવો એ છે કે કોઈ વ્યક્તિ બાથરૂમના નિકાસ છિદ્ર દ્વારા મૃતકના ક્વાર્ટરમાં દાખલ થઈ અને બહાર નીકળી અને જે રૂમમાં મૃતકો મળી આવ્યા હતા તેનો દરવાજો અંદરથી બંધ હતો. તપાસ અધિકારી (ફ.સા. નં. ૧૨) એ જણાવ્યું હતું

કે તેમણે આરોપીની તેની બહેનના (ફ.સા. નં. ૨) ઘરે જતા રસ્તામાં ધરપકડ કરી હતી અને તેના શરીર પર કેટલાક વિખરાયેલા ઘસરકાના નિશાનો અને ઇજાઓ મળી આવી હતી જેની પાછળથી ડોક્ટર (ફ.સા. નં. ૧૧) દ્વારા તપાસ કરવામાં આવી હતી, જેમણે અભિપ્રાય આપ્યો હતો કે ઇજાઓ અન્ય વ્યક્તિ સાથેની ઝપાઝપીને કારણે થઈ હતી અને જો આરોપી હુમલાખોર હોય અને પીડિતોએ તેના હુમલાથી બચાવવાનો પ્રયાસ કર્યો હોય તો આવી ઇજાઓ થઈ શકે છે. ફ.સા. નં. ૮, તબીબી અધિકારી જેમણે આરોપીના મોટા ભાઈના શરીરની તપાસ કરી હતી, તેમણે તેમના પુરાવામાં જણાવ્યું હતું કે ગુનાના સ્થળેથી રિકવર કરાયેલ 'નોરા' જેવા ગુનાહિત પદાર્થ દ્વારા ઇજાઓ પહોંચાડી શકાય છે. પિતાની નોકરી ન મળવાના કારણે ગુસ્સામાં આવેલા અપીલકર્તા-આરોપીના બદલાના હેતુથી તેણે તેના મોટા ભાઈ અને માતાની હત્યા કરી. બદલાનો હેતુ પ્રસ્થાપિત થાય છે અને જે કેસોમાં માત્ર સાંયોગિક પૂરાવા ઉપલબ્ધ હોય, તેમાં હેતુ ખૂબ જ મહત્વપૂર્ણ બની જાય છે. આ બાબત, ઘટના પછી અપીલકર્તા-આરોપી રજૂળતો જોવા મળ્યો હતો તે હકીકત અને તેણે તેની બહેન, ફ.સા. નં. ૨ પાસેથી લીધેલી ચાંદીની ચેન હત્યાના સ્થળેથી મળી આવી હતી, તે તમામ બાબતો આરોપીના દોષ તરફ ઇશારો કરે છે. રેકૉર્ડ પર એ પણ છે કે અપીલકર્તા-આરોપી દારૂનો આદિ હોવા સાથે અસામાજિક તત્વો સાથે ભળેલો હતો. વધુમાં, ફ.સા. નં. ૧ ને ૩૧.૮.૨૦૦૧ ની તારીખની હાવડાથી રેલવે ટિકિટ મળી આવી હતી જે સંભવતઃ આરોપીની હતી કારણ કે તે હાવડામાં રહેતો હતો અને હત્યા ખડગપુરમાં થઈ હતી. આ તમામ સંજોગો જે ઘટનાઓની એક વિશ્વસનીય શ્રેણી બનાવે છે, તેણે આ ખ્યાલ સાબિત કર્યો કે આરોપી તેના પરિવાર – તેના મોટા ભાઈ અને તેની માતાની ભયાનક હત્યા માટે દોષી છે. [પરિચ્છેદ ૮-૧૦ અને ૧૨]

ભગવાન દાસ વિ. રાજ્ય (દિલ્હી એન.સી.ટી.) ૨૦૧૧ (૬) એસ.સી.આર. ૩૩૦ = (૨૦૧૧) ૬ એસ.સી.સી. ૩૯૬; વક્કાર વિ. યુ.પી. રાજ્ય (૨૦૧૧) ૩ એસ.સી.સી. ૩૦૬ – પર આધાર રાખવામાં આવ્યો.

૧.૨ વધુમાં, આરોપીએ માત્ર નિર્દોષ હોવાની દલીલ કરી છે. તેના દોષ તરફ ઈશારો કરતા ગુનાહિત સંજોગો હોવા છતાં આરોપી દ્વારા કોઈ સ્પષ્ટતા કરવામાં આવી નથી. આરોપી તરફથી ગુનાનો માત્ર ઇનકાર, આ કેસનું એક શંકાસ્પદ પાસું છે. [પરિચ્છેદ ૧૨]

હરિવર્ધન બાબુભાઈ પટેલ વિ. ગુજરાત રાજ્ય (૨૦૧૩) ૭ એસ.સી.સી. ૪૫, પર આધાર રાખવામાં આવ્યો.

૧.૩ અપીલકર્તા-આરોપીની આઈ.પી.સી. ની કલમ ૩૦૨ હેઠળ તક્સીરવારી અને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલી અને હાઈકોર્ટ દ્વારા બહાલ રાખવામાં આવેલી આજીવન કેદની સજા કાયમ રાખવામાં આવે છે. [પરિચ્છેદ ૧૩]

કેસ લો સંદર્ભ: ૨૦૧૧ (૬) એસ.સી.આર. ૩૩૦ પર આધાર રાખવામાં આવ્યો પરિચ્છેદ ૧૦ (૨૦૧૧) ૩ એસ.સી.સી. ૩૦૬ પર આધાર રાખવામાં આવ્યો પરિચ્છેદ ૧૦ (૨૦૧૩) ૭ એસ.સી.સી. ૪૫ પર આધાર રાખવામાં આવ્યો પરિચ્છેદ ૧૧

ફોજદારી અપીલી હુકમત: ક્રિમિનલ અપીલ નં. ૧૩૯૧/૨૦૦૮.

સી.આર.એ. નં. ૩૯૮/૨૦૦૩ માં કલકત્તા હાઈકોર્ટના તારીખ ૨૯.૧૧.૨૦૦૬ ના ચુકાદા અને હુકમ પરથી.

અપીલકર્તા વતી ઋત્વિક પાંડા.

સામાવાળા વતી શાગુન મહ્ટા, અનિપ સાચથે.

અદાલતનો ચુકાદો ન્યાયમૂર્તિ વી. ગોપાલા ગૌડા દ્વારા જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો:

૧. આ અપીલ અપીલકર્તા- સુભાષિષ મંડલ @ બિજોય દ્વારા કલકત્તા હાઈકોર્ટ દ્વારા ક્રિમિનલ અપીલ નં. ૩૯૮/૨૦૦૩ માં પસાર કરાયેલા તારીખ ૨૯.૦૯.૨૦૦૬ ના આખરી ચુકાદા અને હુકમ સામે દાખલ કરવામાં આવી છે, જેના દ્વારા હાઈકોર્ટે અપીલકર્તાની અપીલ ફગાવી દીધી હતી અને તેના ભાઈ અને માતાની બેવડી હત્યાના આરોપસર ભારતીય દંડ સંહિતા (ટૂંકમાં "આઈ.પી.સી.") ની કલમ ૩૦૨ હેઠળ દોષી ઠેરવતા અને તેને આજીવન કેદની સજા તથા રૂ. ૧,૦૦૦/- નો દંડ અને દંડ ન ભરપાઈ કરે તો વધુ ત્રણ મહિનાની સાદી કેદની સજા ફટકારતા દ્રાયલ કોર્ટના ચુકાદાને બહાલ રાખ્યો હતો. હાઈકોર્ટના આક્ષેપિત ચુકાદા અને હુકમને રદબાતલ કરવા અને નિયતી અદાલતો દ્વારા પસાર કરાયેલી તકસીરવારી અને સજાને ઉલટાવવાની વિનંતી કરતા કેટલાક આધારો અને કાનૂની દલીલો રજૂ કરીને વર્તમાન અપીલ દાખલ કરવામાં આવી છે.

૨. કેસની હકીકતો ટૂંકમાં વર્ણવવામાં આવી છે. અપીલકર્તા, સુભાષિષ મંડલ પર ખડગપુર શહેર સ્થિત તેમના ઘરે તેના મોટા ભાઈ, દેબાશિષ મંડલ અને તેની માતા, બીથીકા મંડલની હત્યાનો આરોપ, એ. શ્રીનિવાસ રાવ નામના વ્યક્તિ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી એફ.આઈ.આર. ના આધારે મૂકવામાં આવ્યો હતો, જેઓ પીડિતોના ક્વાર્ટરની બાજુના ક્વાર્ટરમાં રહેતા હતા. દ્રાયલ કોર્ટે તેને તેના ભાઈ અને માતાની બેવડી હત્યા માટે દોષી ઠેરવ્યો હતો અને તેને આઈ.પી.સી. ની કલમ ૩૦૨ હેઠળ આજીવન કેદની સજા ફટકારી હતી. દ્રાયલ કોર્ટના ચુકાદા અને હુકમ સામે, અપીલકર્તાએ નિર્દોષ હોવાની અને પુરાવાનો અભાવ હોવાની

દલીલ કરીને હાઈકોર્ટમાં અપીલ દાખલ કરી હતી અને તકસીરવારી અને સજાને ઉલટાવવા માટે વિનંતી કરી હતી. હાઈકોર્ટે અપીલ ફગાવી દીધી અને ટ્રાયલ કોર્ટના ચુકાદાને બહાલ રાખ્યો. હાઈકોર્ટના ચુકાદા અને હુકમથી નારાજ થઈને, અપીલકર્તાએ વર્તમાન અપીલ દાખલ કરી છે.

૩. સેશન્સ ટ્રાયલને જન્મ આપનાર પ્રોસિક્યુશનનો કેસ એવો હતો કે અપીલકર્તાએ, ૧ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૦૧ ની રાત્રે, તેમના રેલવે ક્વાર્ટર નં. ૨ ડી/૨, ઓલ્ડ સેટલમેન્ટ, ખડગપુર ટાઉન ખાતે તેના મોટા ભાઈ અને તેની માતા બંનેની કથિત રીતે હત્યા કરી હતી અને બંને પીડિતોની આ ભયાનક હત્યાની હકીકત ત્યારે પ્રકાશમાં આવી જ્યારે એ. શ્રીનિવાસ રાવ દ્વારા એફ.આઈ.આર. નોંધાવવામાં આવી, જેઓ પોતે પણ રેલવે કર્મચારી હતા અને પીડિતોના ક્વાર્ટરની બરાબર બાજુના ક્વાર્ટરમાં રહેતા હતા. શ્રી શ્રીનિવાસા રાવે તેમની ૧ લી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૦૧ ની લેખિત ફરિયાદમાં આક્ષેપ કર્યો હતો કે તેમણે બાજુના ક્વાર્ટરમાંથી ચીસો સાંભળી હતી અને તેથી તેઓ તેમના સંબંધીઓ અને અન્ય પડોશીઓ સાથે ક્વાર્ટર નં. ૨ ડી/૨ માં ગયા હતા અને અપીલકર્તાના ભાઈ દેબાશિષનો મૃતદેહ અને તેની માતા બીથીકા ગંભીર ઈજાઓ સાથે કફોડી હાલતમાં મળી આવ્યા હતા. બીથીકાને ત્યારબાદ સારવાર માટે હોસ્પિટલ લઈ જવામાં આવી હતી પરંતુ તેણી ઈજાઓ સામે ઝૂકી ગઈ હતી. આ માહિતી મળતાં જ પોલીસ ઘટનાસ્થળે પહોંચી હતી અને ત્યાં શ્રી રાવે હુમલાખોરનો કોઈ ઉલ્લેખ કર્યા વગર હત્યા અંગેની તેમની લેખિત ફરિયાદ રજૂ કરી હતી કારણ કે તે હજી અજાણ હતા. લેખિત ફરિયાદ મળતાં જ કેસની તપાસ કરવામાં આવી હતી અને

પોલીસે પુરાવા એકત્ર કર્યા હતા જેના પરથી વ્યાજબી રીતે એવું લાગ્યું હતું કે અપીલકર્તાએ તેની માતા અને મોટા ભાઈની હત્યા કરી છે અને આમ, અપીલકર્તા વિરૂદ્ધ આઈ.પી.સી. ની કલમ ૩૦૨ હેઠળ ચાર્જશીટ રજૂ કરવામાં આવી હતી. વિદ્વાન એડિશનલ સેશન્સ જજે અપીલકર્તા સામે તેની માતા અને મોટા ભાઈની હત્યા માટે આઈ.પી.સી. ની કલમ ૩૦૨ હેઠળ આરોપ ઘડ્યો હતો અને અપીલકર્તાએ ગુનાનો ઇનકાર કર્યો હતો અને ટ્રાયલની માંગ કરી હતી.

૪. પ્રોસિક્યુશને કુલ ૧૨ સાક્ષીઓની તપાસ કરી હતી જેમાં એ. શ્રીનિવાસ રાવ અને વિસ્તારના કેટલાક લોકો, ફ.સા. નં. ૨ – રૂપાલી સેન, અપીલકર્તા અને તેના મૃતક મોટા ભાઈની બહેન અને તેની મૃતક માતાની પુત્રી, પોસ્ટમોર્ટમ કરનાર ડોક્ટર, તપાસ અધિકારી (આઈ.ઓ.) દ્વારા અપીલકર્તાની ધરપકડ કરાયા પછી તરત જ તેની તપાસ કરનાર ડોક્ટર અને ખુદ આઈ.ઓ. નો સમાવેશ થાય છે. વિદ્વાન ટ્રાયલ જજે પ્રોસિક્યુશનના મૌખિક અને દસ્તાવેજી બંને પુરાવાઓ ધ્યાને લીધા પછી અને અપીલકર્તા તથા રાજ્ય બંનેની દલીલો સાંભળ્યા પછી આખરે એવા તારણ પર આવ્યા કે ૩૧ ઓગસ્ટ, ૨૦૦૧ ના રોજ કલકત્તાથી આવેલ અપીલકર્તાએ ૧ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૦૧ ની રાત્રે દેબાશિષના ક્વાર્ટરમાં પ્રવેશ કર્યો હતો અને તેની માતા અને ભાઈને અસહાય જોઈને, બદલો લેવા માટે બંનેની હત્યા કરી દીધી હતી કારણ કે તેના પિતાના અવસાન પર રહેમરાહે દેબાશિષને નોકરી મળી હતી અને અપીલકર્તા નોકરીની તકથી વંચિત રહ્યો હતો. ટ્રાયલ કોર્ટ મુખ્યત્વે અપીલકર્તાની બહેન ફ.સા. નં. ૨ રૂપાલી સેનની મૌખિક જુબાની પર અને પ્રોસિક્યુશનના મૌખિક અને દસ્તાવેજી બંને પુરાવાઓ

પરથી એકત્ર કરાયેલા કેટલાક સંજોગો પર આ તારણ પર પહોંચી હતી. ટ્રાયલ કોર્ટે રેકૉર્ડ પરના પુરાવાની આકારણી કરીને અપીલકર્તાને આઈ.પી.સી. ની કલમ ૩૦૨ હેઠળ તેના ભાઈ અને માતાની હત્યા માટે દોષી ઠેરવ્યો હતો અને તેને આજીવન કેદની સજા ફટકારી હતી.

૫. અપીલકર્તાએ નિર્દોષ હોવાની દલીલ કરીને ટ્રાયલ કોર્ટના ચુકાદા સામે હાઈકોર્ટમાં અપીલ કરી હતી અને રજૂઆત કરી હતી કે અપીલકર્તા વિરૂદ્ધ જુબાની આપવા માટે કોઈ પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષીઓ નહોતા અને તેને નિર્દોષ છોડી મૂકવો જોઈએ. હાઈકોર્ટે ઠરાવ્યું કે ટ્રાયલ કોર્ટના એ તારણને સમર્થન આપવા માટે રેકૉર્ડ પર પૂરતી સામગ્રી હતી કે અપીલકર્તા, પોતાને તેના પિતાની નોકરીથી વંચિત અનુભવતો હોવાથી, તેની માતા અને મોટા ભાઈ પ્રત્યે તીવ્ર ક્ષેષ ધરાવતો હતો અને તે કલકત્તામાં રહેતો હોવાથી, તે કદાચ ૩૧ ઓગસ્ટ, ૨૦૦૧ ના રોજ આવ્યો હતો અને ૧ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૦૧ ના રોજ તે બાથરૂમના નિકાસ છિદ્ર દ્વારા રૂમમાં દાખલ થયો હતો અને ત્યારબાદ તે જ છિદ્ર દ્વારા ફરીથી ભાગી ગયો હતો અને આ વાતને ફ.સા. નં. ૨ – રૂપાલી સેનની મૌખિક જુબાની દ્વારા સમર્થન મળ્યું હતું, અને એ સંજોગ પરથી પણ કે કોઈ વસ્તુ ચોરાઈ ન હતી, રૂમનો દરવાજો અંદરથી બંધ હતો અને અપીલકર્તાને પોતે ઝપાઝપીને કારણે કેટલીક ઈજાઓ થઈ હતી અને આખરે, અપીલકર્તાની ચાંદીની ચેન પીડિતોના મૃતદેહ પાસેથી મળી આવી હતી; આમ, આ તમામ સંજોગોએ મળીને કોઈ પણ વાજબી શંકાથી પર આ હકીકત સ્પષ્ટપણે પ્રસ્થાપિત કરી હતી કે તે અપીલકર્તા જ હતો જેણે ૧ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૦૧ ની રાત્રે તેના મોટા ભાઈ અને માતાની હત્યા કરી

હતી. હાઈકોર્ટે ઠરાવ્યું કે પ્રોસિક્યુશને સાંયોગિક પૂરાવાની મદદથી ઘટનાઓની એવી પૂર્ણ શ્રંખલા પ્રસ્થાપિત કરી છે કે આ ભયાનક બેવડી હત્યા કરવા બદલ અપીલકર્તાના દોષને સમર્થન આપવા સિવાય અન્ય કશું માનવાને અવકાશ નહોતો. તદ્અનુસાર અપીલ ફગાવી દેવામાં આવી હતી અને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા અપીલકર્તા સામે આઈ.પી.સી. ની કલમ ૩૦૨ હેઠળ પસાર કરાયેલા તકસીરવારી અને સજાના હુકમો કાયમ રાખવામાં આવ્યા હતા.

૬. અપીલકર્તાએ તેની સામે આ અપીલ દાખલ કરી હતી અને આ બાબત અમારી સમક્ષ આવી છે. અપીલકર્તા વતી ઉપસ્થિત રહેલા એમિક્સ ક્યુરી, શ્રી ઋત્વિક પાંડાએ દલીલ કરી છે કે અપીલ ફગાવી દેવાનો અને અપીલકર્તા સામે તકસીરવારીનો હુકમ બહાલ રાખવાનો હુકમ સ્પષ્ટપણે અન્યાયી અને ગેરકાયદેસર છે કારણ કે તે રેકૉર્ડ પરના પુરાવા વિરૂદ્ધ છે અને બંને નિયતી અદાલતોના ચુકાદા અને નિર્ણય અટકળો અને અનુમાનો પર આધારિત છે અને રદબાતલ કરવાને પાત્ર છે. એવું પણ દલીલ કરવામાં આવી હતી કે નિયતી અદાલતોએ ધ્યાનમાં લેવું જોઈતું હતું કે પ્રોસિક્યુશનના સાક્ષીઓના પુરાવામાં ગંભીર વિસંગતતાઓ અને વિરોધાભાસો હતા જે તેમને અવિશ્વસનીય અને અશ્રદ્ધેય બનાવે છે અને તેમના પુરાવા અપર્યાપ્ત અને અસત્ય હતા. એવું પણ દલીલ કરવામાં આવ્યું હતું કે આ અદાલતે શંકાના લાભ પર અપીલકર્તાને નિર્દોષ છોડી મૂકવો જોઈએ અને વર્તમાન કેસમાં આરોપીની સંડોવણીની અસંભવિતતાના પ્રશ્ન પર તથા વધુમાં, અપીલકર્તા પર લાદવામાં આવેલી સજા ખૂબ જ સખત છે.

૭. સામાવાળા-રાજ્યના વિદ્વાન કાઉન્સેલ, શ્રી અનિપ સાયથેએ દલીલ કરી છે કે જો કે અપીલકર્તાની તેની માતા અને મોટા ભાઈની ભયાનક બેવડી હત્યા પાછળની સંડોવણી સાબિત કરવા માટે કોઈ પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષીઓ નહોતા, તેમ છતાં સમગ્ર સંજોગોને એકસાથે લેતાં માત્ર એક જ ખ્યાલ રજૂ થાય છે જે અપીલકર્તાના દોષ તરફ ઈશારો કરે છે. તેમણે એ પણ દલીલ કરી હતી કે જે રૂમમાં પીડિતોની હત્યા કરવામાં આવી હતી તેનો દરવાજો અંદરથી બંધ હતો અને હત્યારો બાથરૂમના નિકાસ છિદ્ર દ્વારા દાખલ થયો અને બહાર નીકળ્યો હતો, અને એ સ્પષ્ટ છે કે માત્ર ક્વાર્ટરનું પૂર્ણ જ્ઞાન ધરાવતી વ્યક્તિ જ તે રીતે દાખલ થઈ અને બહાર નીકળી શકે. વધુમાં, એક પણ વસ્તુ ચોરાઈ ન હતી અને અપીલકર્તાની બહેન ફ.સા. નં. ૨, રૂપાલી સેનના પુરાવા પરથી એ સ્પષ્ટ છે કે અપીલકર્તા પોતે તેના મૃતક પિતાની નોકરીથી વંચિત અનુભવતો હતો જે તેના મોટા ભાઈ (મૃતક) ને મળી હતી અને તેથી તે તેની માતા અને તેના મોટા ભાઈ બંને પ્રત્યે લાંબા સમયથી ક્ષેષ ધરાવતો હતો. તેમણે દલીલ કરી હતી કે અપીલકર્તાનો પોતાની માતા અને મોટા ભાઈની આ ભયાનક બેવડી હત્યા કરવામાં બદલાનો હેતુ હતો અને અપીલકર્તાને દોષી ઠેરવવાનો અને સજા કરવાનો હુકમ બહાલ રાખવો જ જોઈએ અને અપીલકર્તાને આપવામાં આવેલી તકસીરવારી અથવા સજાના હુકમમાં હસ્તક્ષેપ કરવા માટે કોઈ ગ્રાહ્ય આધાર નથી.

૮. અમે પરસ્પર કાનૂની દલીલો સાંભળી છે અને રેકૉર્ડ પરના પુરાવાઓનું કાળજીપૂર્વક નિરીક્ષણ કર્યું છે. અમારે એ તારણ પર આવવું પડ્યું છે કે

આરોપીનો દોષ વાજબી શંકાથી પર સાબિત થયો છે. એવી દલીલ કે તકસીરવારી સંપૂર્ણપણે અપૂર્ણ શ્રંખલા ધરાવતા સાંયોગિક પૂરાવા પર આધારિત છે તે ગ્રાહ્ય નથી. અમે રેકૉર્ડ પરના પુરાવાની તપાસ કરીશું. અમારી સમક્ષ પુરાવો એ છે કે કોઈ વ્યક્તિ બાથરૂમના નિકાસ છિદ્ર દ્વારા મૃતકના ક્વાર્ટરમાં દાખલ થઈ અને બહાર નીકળી અને જે રૂમમાં આરોપીના ભાઈ અને માતા મળી આવ્યા હતા તેનો દરવાજો અંદરથી બંધ હતો. તપાસમાં એ પણ પ્રકાશમાં આવ્યું છે કે ગુનાના સ્થળેથી એક ચાંદીની ચેન મળી આવી હતી, જેના વિશે ફ.સા. નં. ૨ એ પાછળથી પોતાની જુબાનીમાં જણાવ્યું હતું કે તે તેની હતી, અને આરોપીએ ઘટના પહેલાં તેની પાસેથી દેવી કાલીના લોકેટવાળી તે ચાંદીની ચેન લીધી હતી. તેણીએ તેના મોટા ભાઈ દેબાશિષના મૃતદેહની બાજુમાં ભોંયતળિયે પડેલી ચાંદીની ચેન ઓળખી બતાવી હતી અને એ પણ કહ્યું હતું કે તેણે પાછળથી તે ચેન પર શિવનું લોકેટ મૂક્યું હતું. તેણીએ રેકૉર્ડ પર વધુમાં જણાવ્યું હતું કે તેનો ભાઈ, આરોપી અસામાજિક તત્વો સાથે ભળતો હતો અને દારૂનો આદિ હતો અને આ કારણે, તેમની માતા તેમના મૃતક પિતાની નોકરી આરોપીને આપવા ઈચ્છતી ન હતી પરંતુ એવો અભિપ્રાય ધરાવતી હતી કે રહેમરાહે નોકરી મોટા ભાઈ, દેબાશિષને આપવામાં આવે અને જો તે આરોપીને આપવામાં આવશે, તો તે બગડી જશે. ફરિયાદી, ફ.સા. નં. ૧, એ. શ્રીનિવાસા રાવે જુબાની આપતા જણાવ્યું છે કે તેમને દેબાશિષ લોહીના ખાબોચિયામાં અને તેની માતા, બીથીકા બાથરૂમમાં લોહીના ખાબોચિયામાં મળી આવ્યા હતા. તેમણે એ પણ જણાવ્યું કે

તેમને એક 'શીલ' (લોખંડનો સ્લેબ), લોકેટવાળી એક ચાંદીની ચેન અને એક રેલવે ટિકિટ, અને ચાર બટન મળી આવ્યા હતા.

૯. ફ.સા. નં. ૧૨, તપાસ અધિકારી, શ્રી મલિક, ખડગપુર પોલીસ સ્ટેશનના એસ.આઈ. એ જુબાની આપી કે તેમને આરોપીના મોટા ભાઈ દેબાશિષનો મૃતદેહ લોહીના ખાબોચિયામાં મળ્યો હતો અને તેમને માહિતી આપવામાં આવી હતી કે તેની ઘવાયેલી માતાને હોસ્પિટલ મોકલવામાં આવી હતી. તેમણે દેવી તારા અને ભગવાન શિવના લોકેટવાળી એક ચાંદીની ચેન અને 'શીલ', 'નોરા', લોહીથી ખરડાયેલી ચટાઈ, ચપ્પલ, બટન વગેરે જેવી અન્ય વસ્તુઓ તેમના દ્વારા તૈયાર કરાયેલી અને સહી કરાયેલી જમી ચાદી (પ્રદર્શન ૨/૨ અને ૩/૧ તરીકે ચિહ્નિત) હેઠળ જમ કરી હતી. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું કે તેમણે આરોપીની સુભાષપદ્મી ખાતે તેની બહેનના (ફ.સા. નં. ૨, રૂપાલી સેન) ઘરે જતા રસ્તામાં ધરપકડ કરી હતી અને તેના શરીર પર કેટલાક વિખરાયેલા ઘસરકાના નિશાનો અને ઇજાઓ મળી આવી હતી જેની પાછળથી ડોક્ટર, ફ.સા. નં. ૧૧ દ્વારા તપાસ કરવામાં આવી હતી, જેમણે અભિપ્રાય આપ્યો હતો કે ઇજાઓ અન્ય વ્યક્તિ સાથેની ઝપાઝપીને કારણે થઈ હતી અને જો આરોપી હુમલાખોર હોય અને પીડિતોએ તેના હુમલાથી પોતાને બચાવવાનો પ્રયાસ કર્યો હોય તો આવી ઇજાઓ થઈ શકે છે. જો પીડિતે હુમલાખોરના ગળામાં પહેરેલી ચેન ખેંચીને તેને ઢસડ્યો હોય તો હુમલાખોરના ગળા પર લીગેચરના નિશાન થઈ શકે છે. ફ.સા. નં. ૮, તબીબી અધિકારી જેમણે આરોપીના મોટા ભાઈ દેબાશિષના શરીરની

તપાસ કરી હતી, તેમણે તેમના પુરાવામાં જણાવ્યું હતું કે ગુનાના સ્થળેથી રિકવર કરાયેલ 'નોરા' જેવા ગુનાહિત પદાર્થ દ્વારા ઈજાઓ પહોંચાડી શકાય છે.

૧૦. ઉપર ચર્ચા કરેલ સાક્ષીઓના પુરાવા પરથી, એ સ્પષ્ટ થાય છે કે આરોપી પાસે તેના મોટા ભાઈ અને તેની માતાની ઘાતકી હત્યા કરવાનો સ્પષ્ટ હેતુ હતો અને સંજોગો આરોપીના દોષ તરફ ઈશારો કરે છે. તે તેની માતા અને મોટા ભાઈ પ્રત્યે તીવ્ર ક્ષેષ ધરાવતો હતો કારણ કે તેની માતાએ તેના નામને બદલે તેના મૃતક પિતાની નોકરી માટે તેના ભાઈનું નામ આપ્યું હતું. બદલાનો હેતુ પ્રસ્થાપિત થાય છે અને જે કેસોમાં માત્ર સાંયોગિક પૂરાવા ઉપલબ્ધ હોય, તેમાં હેતુ ખૂબ જ મહત્વપૂર્ણ બની જાય છે. ભગવાન દાસ વિ. રાજ્ય (દિલ્હી એન.સી.ટી.)^૧ ના કેસમાં, આ અદાલતે વક્કાર વિ. યુ.પી. રાજ્ય ૨ ના કેસનો સંદર્ભ આપતાં ઠરાવ્યું કે સાંયોગિક પૂરાવાના કેસોમાં, પ્રત્યક્ષ પુરાવાના કેસોથી વિપરીત, હેતુ ખૂબ જ મહત્વપૂર્ણ છે. વર્તમાન કેસમાં, એ સ્પષ્ટ છે કે પ્રોસિક્યુશનનો કેસ કે આરોપીનો તેના મોટા ભાઈ અને માતાની હત્યા કરવાનો હેતુ બદલાની ભાવનાથી હતો તે સ્વીકારવો પડશે. ટ્રાયલ કોર્ટે જણાવ્યું છે કે તે બિલકુલ સ્પષ્ટ હતું કે પિતાના અવસાન પર રેલવે વર્કશોપમાં નોકરી અંગે આરોપી અને મૃતક વચ્ચે કૌટુંબિક ઝઘડો હતો.

૧૧. આરોપીની ઘટનાના દિવસે જ ધરપકડ કરવામાં આવી હતી, જ્યારે તે તેની બહેનના ઘરે જઈ રહ્યો હતો. જ્યારે આઈ.પી.સી. ની કલમ ૩૦૨ હેઠળના ગુનાનો આરોપ મૂકવામાં આવ્યો, ત્યારે આરોપીએ પોતે નિર્દોષ હોવાની દલીલ કરી અને એકમાત્ર નિવેદન આપ્યું કે બધું જૂઠું છે. આરોપી તરફથી સંજોગોની સ્પષ્ટતા

કરવાનો કે એલીબાઈ (ઘટના સમયે અન્ય સ્થળે હોવાનો) નો કોઈ પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો ન હતો. આરોપીના કાઉન્સેલે માત્ર એવી દલીલ કરી હતી કે આરોપીને શંકાના લાભના સિદ્ધાંત પર નિર્દોષ છોડી મૂકવો જોઈએ અને સંજોગોની એવી કોઈ શ્રંખલા નથી જે આ ખ્યાલ તરફ દોરી જાય કે આરોપી તેના મોટા ભાઈ અને માતાની હત્યા માટે દોષી છે. હરિવર્ધન બાબુભાઈ પટેલ વિ. ગુજરાત રાજ્ય ૩ ના કેસમાં આ અદાલતનો ચુકાદો કેસના આ ૪ પાસાં વિશે વાત કરે છે જેમાં આરોપીએ માત્ર તેના દોષનો ઈનકાર કર્યો છે અને તેની સામેના ગુનાહિત સંજોગો અંગે સી.આર.પી.સી. ની કલમ ૩૧૩ હેઠળ કોઈ સ્પષ્ટતા કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યો છે. સંબંધિત ભાગ નીચે મુજબ ઉદ્ધૃત કરવામાં આવ્યો છે,

"૨૮. અન્ય એક પાસાં પર ધ્યાન આપવાની જરૂર છે. જો કે આરોપીના દોષ તરફ ઈશારો કરતા તમામ ગુનાહિત સંજોગો તેની સમક્ષ મૂકવામાં આવ્યા હોવા છતાં, તેણે ઈનકારનો માર્ગ પસંદ કરવા સિવાય સી.આર.પી.સી. ની કલમ ૩૧૩ હેઠળ કોઈ સ્પષ્ટતા ન આપવાનું પસંદ કર્યું. કાયદામાં એ સુસ્થાપિત છે કે જ્યારે આરોપીનું ધ્યાન તેને ગુનામાં સાંકળતા સંજોગો તરફ દોરવામાં આવે છે અને તે યોગ્ય સ્પષ્ટતા કરવામાં નિષ્ફળ જાય છે અથવા ખોટો જવાબ આપે છે, તો તેને સંજોગોની શ્રંખલા બનાવવા માટે ખૂટતી કડી પૂરી પાડવા તરીકે ગણી શકાય... વર્તમાન કેસમાં, જો કે આરોપી સમક્ષ અનેક સંજોગો મૂકવામાં આવ્યા હતા, તેમ છતાં તેણે માત્ર પોલો ઈનકાર કર્યો હતો અને કોઈ પણ પ્રકારની સ્પષ્ટતા આપી ન હતી. આમ, આ પણ એક સંજોગ છે જે તેની વિરૂદ્ધ જાય છે."

૧૨. વર્તમાન કેસમાં પણ, આરોપીએ માત્ર નિર્દોષ હોવાની દલીલ કરી છે. તેના દોષ તરફ ઈશારો કરતા ગુનાહિત સંજોગો હોવા છતાં આરોપી દ્વારા અન્ય કોઈ સ્પષ્ટતા કરવામાં આવી નથી. અમારો એવો મત છે કે આ આ કેસનું એક શંકાસ્પદ પાસું છે, આરોપી તરફથી ગુનાનો માત્ર ઈનકાર. આ બાબત, ઘટના પછી તે રજૂળતો જોવા મળ્યો હતો તે હકીકત અને તેણે તેની બહેન, ફ.સા. નં. ૨ પાસેથી લીધેલી ચાંદીની ચેન હત્યાના સ્થળેથી મળી આવી હતી, તે તમામ બાબતો આરોપીના દોષ તરફ ઈશારો કરે છે. પિતાની નોકરી ન મળવાના કારણે ગુસ્સામાં આવેલા તેના બદલાના હેતુને કારણે તેણે તેના મોટા ભાઈ અને માતાની હત્યા કરી. રેકૉર્ડ પર એ પણ છે કે તે દારૂનો આદિ હતો અને અસામાજિક તત્વો સાથે ભળેલો હતો. વધુમાં, ફરિયાદી, ફ.સા. નં. ૧, એ. શ્રીનિવાસા રાવને ૩૧ ઓગસ્ટ, ૨૦૦૧ ની તારીખની હાવડાથી રેલવે ટિકિટ મળી આવી હતી જે સંભવતઃ આરોપીની હતી કારણ કે તે હાવડામાં રહેતો હતો અને હત્યા ખડગપુરમાં થઈ હતી. આ તમામ સંજોગો જે ઘટનાઓની એક વિશ્વસનીય શ્રંખલા બનાવે છે, તેણે આ ખ્યાલ સાબિત કર્યો કે આરોપી તેના પરિવાર – તેના મોટા ભાઈ અને તેની માતાની ભયાનક હત્યા માટે દોષી છે.

૧૩. ઉપરોક્ત કારણોસર અમે અપીલકર્તા-આરોપીની આઈ.પી.સી. ની કલમ ૩૦૨ હેઠળની તકસીરવારી અને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલી અને હાઈકોર્ટ દ્વારા બહાલ રાખવામાં આવેલી આજીવન કેદની સજા કાયમ રાખીએ છીએ. અમને અપીલમાં કોઈ મેરિટ જણાતું નથી અને આથી તે ફગાવી દેવામાં આવે છે.

અપીલ ફગાવાઈ.

This Judgment has been translated using AI tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.